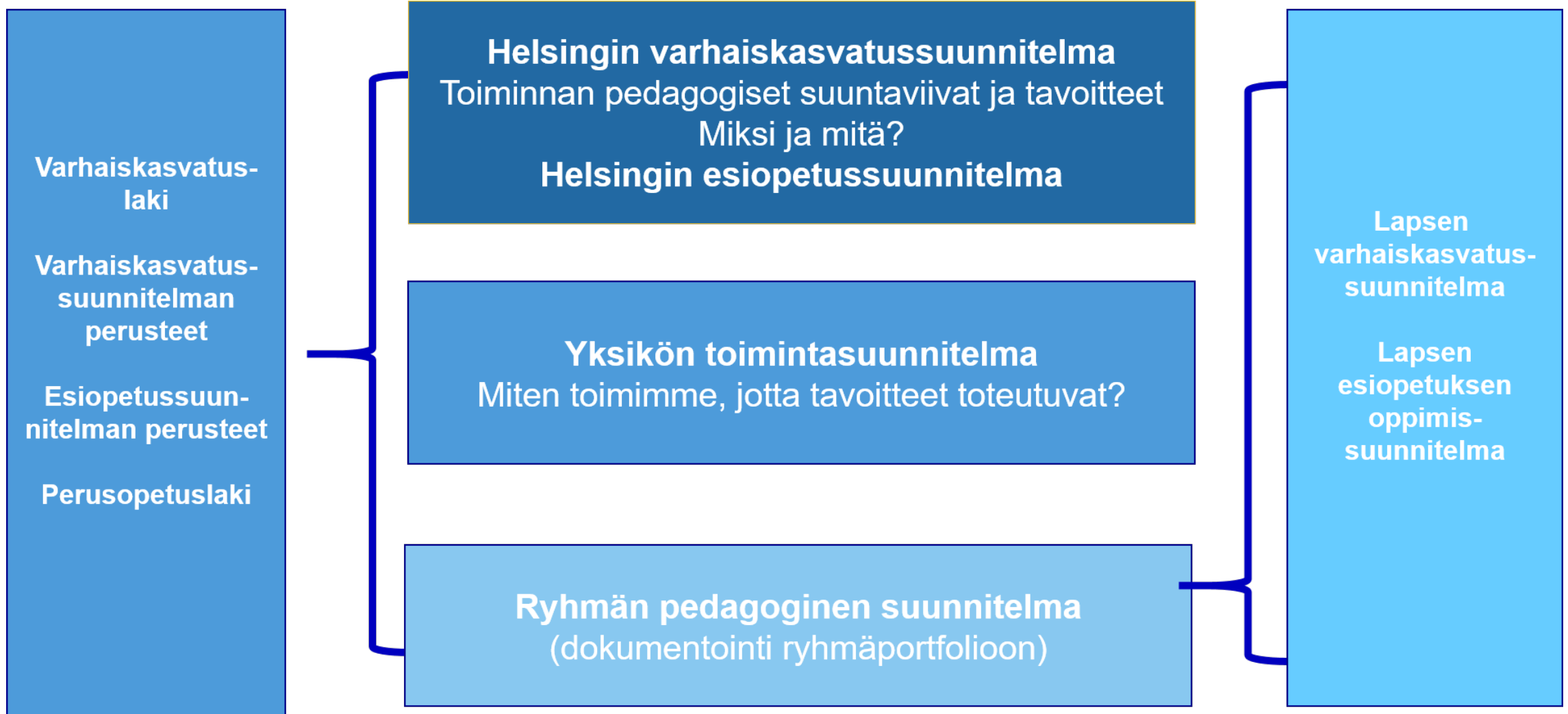

Toimintasuunnitelma 2020-2021

Varhaiskasvatusyksikkö Seulanen-Vaskiniitty

Hyväksytty: 26.11.2020, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö Eeva Tiihonen

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Toimintasuunnitelma

Toiminnan arvioinnin tueksi

Esimerkki toimintasuunnitelman laadintaa ohjaavista kysymyksistä

Onko yhteinen arvoperusta kaikkien työntekijöiden tietoisuudessa ja sitoudutaanko siihen?

Mitä on tehty alueellisen yhteisöllisyyden edistämiseksi huoltajien ja muiden varhaiskasvatuksen toimintamuotojen kanssa?

Miten kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja ympäristötietoisuutta edistävää tarjontaa on hyödynnetty?

Miten on onnistuttu säilyttämään lasten yhdenvertaisuus ja mahdollisuus olla osallisena omana arvokkaana itsenään?

Ovatko toiminta- ja oppimisympäristöt erilaisuutta kunnioittavia ja tasa-arvoa edistäviä?

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.
- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.
- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Työtämme ohjaavat arvot

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelmanperusteissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021.

Yksikön toimintakulttuuri 1/2

Seulanen-Vaskiniityn toimintakulttuurin keskeiset periaatteet

Yksikössämme painotetaan hyvää ja turvallista vuorovaikutusta sekä avointa ilmapiiriä. Turvallinen ilmapiiri on keskeinen asia myös sensitiivisessä vuorovaikutuksessa, joka on yksikön tavoite toimintakaudelle 2020-2021.

Kulttuurisen moninaisuuden ja kielitietoisuuden pedagogiikkaa on lisätty yksikössämme. Työvälineenä on käytetty mm. kaupungin uutta virtuaalista Helvi-työkalua, jonka avulla henkilökunta on lisännyt osaamistaan. Ryhmissä on pidetty mm. eri kulttuurien viikkoja osallistaen myös perheitä. Henkilökunnassa on myös eri kulttuurikunnan edustajia, jotka tuovat työssään esiin omaa kulttuuriaan pedagogiikan sisällöissä.

Toimintaympäristömme tarjoaa lapsille monipuoliset ulkoilu- ja liikkumismahdollisuudet (lähimetsät, urheilukentät, leikkipuistot). Toimintakaudella 2020-2021 painotamme oman lähialueen tutkimista ja havainnoimista. Kotipiharetket, metsäretket ja leikkipuistoissa ulkoileminen ovat osa jokaisen ryhmän toimintaa. Myös lähikoulujen tiloja käytetään säännöllisesti mm. ohjattujen liikuntahetkien järjestämiseen. Lapset ovat mukana rakentamassa oppimisympäristöä sisällä sekä ulkona. Ympäristö muokkautuu lasten ideoiden ja vaihtuvien projektien sekä teemojen edetessä.

Yksikön toimintakulttuuri 2/2

Seulanen-Vaskiniityn toimintakulttuurin keskeiset periaatteet

Varhaiskasvatusyksikön toimintakulttuurissa halutaan nostaa esiin leikin merkitystä lapsen kehitykselle, kasvulle ja oppimiselle. Leikkiympäristön kehittäminen on ollut tavoitteena jo aikaisemmissa toimintasuunnitelmissa, jonka johdosta kasvattajien tietoisuus ja pedagoginen osaaminen leikin ohjaamisessa on lisääntynyt.

Lasten pitkäkestoiset leikit pyritään mahdollistamaan ja leikkitilanteet rauhoittamaan. Leikkirauha pyritään turvaamaan erilaisten leikkitilojen rakentamisella. Kasvattajat havainnoivat säännöllisesti jokaisen lapsen yksilöllisiä leikkitaitoja ryhmässä, sillä leikkitaidot ovat tärkeässä roolissa lapsen ryhmäytymisessä sekä kaverisuhteissa. Lapsen hyvät leikkitaidot ovat myös vuorovaikutuksen perusta. Leikin merkitys nostetaan esiin myös huoltajien kanssa käytävissä kasvatust keskusteluissa.

Seulanen-Vaskiniityn esiopetusryhmien toimintakulttuurin keskeiset periaatteet

Esiopetuksen toimintakulttuuria rakennetaan yhteistyössä lasten kanssa. Lapsia kannustetaan ja ohjataan oppimaan oman oivalluksen kautta. Toiminnassa korostuvat mm.

- Ryhmässä toimiminen
- Vuorovaikutustaidot; keskustelut, kaverisuhteet
- Tunteiden avaaminen; käsittely ja tunnistaminen
- Ilolla oppiminen ja oivaltaminen
- Uudet tiedot ja taidot esiopetussuunnitelman mukaisesti

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin

Kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO13)

Varhaiskasvatusyksikössämme on tehty suunnitelma kiusaamisen vastaisen ohjelman toteuttamisesta varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toimintakaudella 2020-2021. Suunnitelmaan on kirjattu ohjelman tavoitteet, toimenpiteet ja arviointi. Esiopetuksessa ohjelmaa toteutetaan yhteistyössä alueen esiopetuksen kuraattorin kanssa.

Jokaisessa ryhmässä kehitetään pedagogisin toimenpitein lasten ryhmäytymistä ja sosiaalista kiinnittymistä ryhmän muihin lapsiin ja aikuisiin. Kenenkään ei anneta pudota porukasta, vaan kasvattajat tukevat lapsen kaveritaitojen kehittymistä. Lasten kanssa sovitaan yhdessä ryhmän pelisäännöt, joilla puututaan kiusaamiseen ja syrjäytymiseen. Jokainen ryhmä valitsee materiaaleja / ohjelmia, joiden avulla lasten tunne- sekä kaveritaitoja tuetaan. Yksikössämme on käytössä mm. Askeleittain, Piki-sarja, erilaiset tunnekortit, tunnetaulut, Kiva kaveri. Lasten kanssa pidetään säännöllisesti kahdenkeskisiä tuumaustaukoja, joissa kartoitetaan mitä lapselle kuuluu, onko hänellä kavereita, mikä on kivaa, mikä ei ole kivaa. Lapsen tunne- ja leikkitaidoista keskustellaan myös huoltajien kanssa varhaiskasvatuskeskusteluissa.

Kiusaamisen vastainen ohjelma on osa ohjattua toimintaa ja asioita käsitellään lasten kanssa monin eri tavoin. Käsittelyssä huomioidaan lapsen ikä- ja kehitystaso. Säännöllisellä havainnoimisella ja pienryhmätyöskentelyllä huomioidaan lapsen vaikeudet ja haasteet ryhmässä toimimisessa. Haasteet otetaan esille yhdessä huoltajien kanssa ja tarvittaessa aloitetaan lapsen tuen tarpeen kartoittaminen.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköissä käynnistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinta 2020-2021.
- Suunnitelmien laadinta käynnistyy vuoden 2020 loppuun mennessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kartoituksella ja siihen osallistuu koko yhteisö.
- Kartoituksesta nostetaan alkuvuoden 2021 aikana esiin
 - 1-2 toimenpidettä, jolla edistätte tasa-arvoa yksikössänne
 - 1-2 toimenpidettä, jolla edistätte yhdenvertaisuutta yksikössänne

Toimintakauden tavoitteet 1/3

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

1. Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.

- **TAE 2020** Digitaalinen ryhmäportfolio käyttöönotetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön. (syksy 2020)
- **TAE 2021** Varhaiskasvatuksessa päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan yhteisellä arviointimallilla. Yhteinen arviointimalli käyttöönotetaan vuoden 2021 aikana.

2. Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

- **TAE 2021** Jokaisessa lapsiryhmässä toteutetaan ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuus yhdessä kulttuuri- tai taidetoimijan kanssa. (kevät 2021)

Toimintakauden tavoitteet 2/3

3.Yksikön toimintakaudelle 2020-2021 asettama oma tavoite

SENSITIIVINEN VUOROVAIKUTUS

Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet, sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.

Mitä sensitiivisyys tarkoittaa?

Lapsen sensitiivisellä kohtaamisella tarkoitetaan aikuisen eläytyvää ymmärrystä lapsen perustarpeita kohtaan. Aikuinen vastaa lapsen tunnetiloihin antaen lapselle huomiota, emotionaalista tukea ja turvaa.

Sensitiivinen ohjaus on lapsen herkkyyksikausien ohjaamista. Sensitiivisyyteen kuuluu lapsen hyväksyminen yksilöllisenä toimijana. Aito kuuntelu, aito kiinnostus, turvallinen ilmapiiri sekä kyky reagoida lapseen tunnekielen avulla on osa sensitiivistä toimintatapaa.

Lapsen kokemuksen äärelle pysähdytään kuunnellen lasta arvostavasti, pyrkien myös tavoittamaan lapsen tulkinta ja kokemus tilanteesta. Lapsi saa olla oma itsensä, hyväksytyt juuri sellaisena kuin hän on. Aikuinen arvioi omaa toimintaansa kasvattajana jatkuvasti, muuttaen sitä tarpeen mukaan. Sensitiivisyyteen liittyy empatiakyky ja taito lapsen aitoon kohtaamiseen.

Toimintakauden tavoitteet 3/3

3.Yksikön toimintakaudelle 2020-2021 asettama oma tavoite

Sensitiivinen työote oli yksikön tavoite myös 2019-2020 toimintasuunnitelmassa. Kehittämistyö jatkuu edelleen.

Tavoitteena on, että sensitiivisyys olisi yksikön pedagoginen punainen lanka ja kantava teema, joka kuvastuu niin varhaiskasvatuksen kuin esiopetuksenkin toimintaan, vuorovaikutukseen ja ilmapiiriin.

Tavoitteena on myös syventää kasvattajan omaa ymmärrystä sensitiivisen vuorovaikutuksen tärkeydestä lapsen kasvun ja kehityksen tukijana. Jokaisella lapsella sekä aikuisella on oikeus tulla kohdatuksi ja kuulluksi sensitiivisesti.

Toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi:

- Tutustumme lapsiin pienryhmissä.
- Toteutamme jokaisen lapsen kanssa aikuisen ja lapsen välisen ”tuumaustauon”, keskusteluhetken.
- Jokainen yksikön kasvattaja tutustuu sensitiivisyyden käsitteeseen ja lukee aiheesta yhdessä sovittua kirjallisuutta.
- Jokainen yksikön kasvattajatiimi toteuttaa yhteisen sensitiivisyyden huoneentaulun.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen 1/2

[Tervetuloa varhaiskasvatukseen \(pdf\)](#)

Tutustuminen

- Ennen päiväkodissa aloittamista lapsi tulee tutustumaan yhdessä huoltajien kanssa päiväkotiin mahdollisuuksien mukaan.
- Tutustuminen aloitetaan sovitusti 1-2 viikkoa ennen kuin lapsi aloittaa päivähoidossa riippuen lapsen iästä ja tarpeista.
- Aluksi lapsi voi tulla leikkimään pihalle sekä sisälle, sen jälkeen päiviä pidennetään sovitusti. Huoltaja on lapsen mukana tutustumisajan.

Aloituskeskustelu

- Ryhmästä otetaan yhteyttä perheeseen ja sovitaan aloituskeskustelu käytäväksi kotona tai päivähoitopaikassa.
- Aloituskeskustelu on perheen puheenvuoro, jossa he kertovat omasta lapsestaan ja toiveistaan henkilökunnalle.
- Aloituskeskustelu käydään tutustumisjakson aikana.

Päivähoidon aloitus

- Vanhempien rooli on rohkaista lasta kaikissa päivän tilanteissa (ruokailu, lepoaika jne.).
- Päivähoidon aloituksen päätöspäivästä lähtien lapsella on mahdollisuus jäädä päivähoitoon yksin ilman vanhempia.
- Tästä päivästä lähtien päivähoitomaksu ja vakuutukset ovat voimassa.

Poikkeusaikana koronan johdosta on jouduttu tekemään joitakin muutoksia tutustumiseen ja aloittamiseen liittyen. Näistä tiedotetaan uusille perheille aloittamisen alkuvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen 2/2

Siirtyminen toiseen ryhmään /päiväkotiin

- Keskustellaan perheen kanssa hyvissä ajoin.
- Lapselle mahdollisuus tutustua uuteen ryhmään.
- Lapsen vaihtaessa ryhmää huoltajan kanssa pidetään vasun arviointikeskustelu, jossa on mukana lapsen ryhmän opettaja vanhasta sekä uudesta ryhmästä. Näin tieto siirtyy yhteistyössä huoltajan kanssa uuden ryhmän opettajalle. Uusi käytäntö aloitetaan keväällä 2021 vasu-varttien yhteydessä.

Lapsiryhmien muodostamisen periaatteet

Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma (2019) ohjaa lapsiryhmien muodostamisen periaatteet.

Ryhmien muodostamisessa otetaan huomioon seuraavat seikat:

- Ryhmät suunnitellaan pedagogisesti tarkoituksenmukaisiksi.
- Lasten ikä, sisarussuhteet tai tuen tarve.
- Henkilöstön mitoitus sekä ryhmien enimmäiskokoon liittyvät säädökset.
- Lasten osallisuuden toteutuminen vertaisryhmässä.
- Lasten luontevat tavat toimia ja oppia.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen, esiopetus 1/2

Esiopetusryhmien muodostaminen

Esiopetusryhmien muodostamisessa noudatetaan Kasvatuksen ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston tekemiä päätöksiä. Päätökset määrittelevät esiopetusryhmän vähimmäisryhmäkoon sekä henkilökunnan mitoituksen. Esiopetusta järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita (Perusopetuslaki 6 §).

Varhaiskasvatusyksikkö Seulanen-Vaskiniityssä toimii toimintakaudella 2020-2021 kolme esiopetusryhmää. Päiväkoti Vaskiniityssä yksi ryhmä ja päiväkoti Seulasessa kaksi ryhmää. Seulasen esiopetusryhmistä toinen sijaitsee Suutarilan ala-asteen tiloissa ja toinen erillisessä Paviljonki-rakennuksessa koulun pihapiirissä.

Varhaiskasvatusalueella tarkistetaan syksyisin seuraavan toimintavuoden kunnalliset esiopetuksen järjestämispaidat. Alueen esiopetuksen järjestämispaidat määritellään mahdollisimman pysyviksi, jolloin lapsen opinpolku on selkeä ja helpommin kuvattavissa myös lapsen huoltajalle. Esiopetusta järjestävien päiväkotien tarve arvioidaan kehittyvien asukasmäärien mukaan.

Esiopetuksen sisäinen yhteistyö

Esiopetusryhmät toimivat yhteistyössä yksikön muiden ryhmien kanssa. Esiopetuksen toimintaa ohjaa Helsingin esiopetussuunnitelma (2016) sekä koko varhaiskasvatusyksikön kehittämiskohteet, tavoitteen ja toimintatavat.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen, esiopetus 2/2

Esiopetuksen sisäinen yhteistyö

Alueella päivitetään joka toimintakausi esiopetuksen oppilashuoltosuunnitelma (20.10.2020). Oppilashuolto on lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista ja sen toteuttaminen kuuluu kaikille kasvatusyhteisössä työskenteleville. Oppilashuollon avulla edistetään lasten tervettä ja tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä luodaan edellytykset hyvälle kasvulle ja oppimiselle. Yksilökohtainen oppilashuolto sisältää lapselle annettavat terveydenhoitopalvelut neuvolan kautta, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä lasta koskeva monialaisen oppilashuollon asiantuntijaryhmän palvelut.

Esiopetuksessa tehdään yhteistyötä alueen koulujen sekä alkuopetuksen kanssa. Seulanen-Vaskiniityn yhteistyökoulut alueella ovat Suutarilan ala-aste sekä Suutarinkylän peruskoulu.

Koulupolun jatkumo

Esiopetuksen oppilaaksiottamisen perusteet on päätetty kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisessä jaostossa 8.9.2020 (33 §). Niiden mukaan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle osoitetaan esiopetuspaikka omalta esiopetuksen oppilaaksiottoalueelta huomioiden lapsen opinpolun jatkumo esiopetuksesta perusopetukseen.

Suutarilan alueella lapsen opinpolku pyritään ennakoimaan jo varhaiskasvatuspaikkavalinnoissa. Hakutilanteessa huoltajia pyritään ohjaamaan päiväkotiin, joka sijaitsee lapsen oppilaaksiottoalueella. Lapsen lähikoulun voi tarkistaa kaupungin pääkaupunkiseudun [palvelukarttasivulta](#).

Viestintä ja yhteistyö

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Huoltajien osallisuus

- Erilaiset kasvat keskustelut vanhempien kanssa:
 - Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, lapsen esiopetussuunnitelma, Hyve4-keskustelut, päivittäiset kuulumiset, verkostojen- ja yhteistyötahojen keskustelut (tuen tarve, kuntoutustahot jne.)
- Perheitä osallistavat tapahtumat, juhlat ja vanhempainillat.
- Vanhempaintoimikunta ja toimikunnan järjestämät erilaiset tapahtumat.
- Viikko- ja kuukausikirjeet ryhmän toiminnasta.
- Päiväkodin johtajan säännölliset tiedotusasiat huoltajille, teemalla ”Päiväkodin johtaja tiedottaa”.
- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskyselyt.
- Ryhmäportfolion käyttöönotto ja siitä tiedottaminen huoltajille.

Monialainen yhteistyö

- Yhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa (päiväkodit, leikkipuistot, kirjastot).
- Yhteistyö muiden hoitavien tahojen kanssa (neuvola, perheneuvola, lastensuojelu)
- Yhteiset konsultoinnit, keskustelut ja tuen tarpeen kartoitukset alueen kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan (kveo) ja suomi toisena kielenä varhaiskasvatuksen opettajan (S2-vkop) kanssa.
- Esiopetusryhmien yhteistyö alueen esiopetuksen kuraattorin ja psykologin kanssa.
- Yhteistyö Helsingin kaupungin muiden toimijoiden kanssa (kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut).
- Esiopetusryhmien yhteistyö alueen koulujen alkuopetuksen kanssa (kummiluokat).
- Alueen päiväkodin johtajien ja rehtoreiden yhteistyö yhtenäisen opinpolun turvaamiseksi.